

Sygn. akt V CSK 716/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa E. Ł.

przeciwko L. T. i Agencji Mieszkaniowej w W.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej Agencji Mieszkaniowej

w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 29 maja 2014 r., sygn. akt I ACa 485/14,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od pozwanej Agencji Mieszkaniowej

w W. na rzecz powódki kwotę 3600 zł (trzy tysiące

sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania

kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację pozwanej Agencji Mieszkaniowej w W. od wyroku Sądu pierwszej instancji ustalającego, że umowa ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży oraz ustanowienia hipoteki zawarta między pozwanymi w dniu 11 sierpnia 2011 r. jest nieważna.

Sądy stwierdziły, że powódka, jako była żona pozwanego L. T., ma interes prawny w żądaniu na podstawie art. 189 k.p.c. ustalenia nieważności przedmiotowej umowy, bowiem lokal mieszkalny, którego umowa dotyczy został przydzielony pozwanemu, jako kwatera stała, w czasie trwania jego związku małżeńskiego z powódką i prawo to weszło w skład majątku wspólnego małżonków wraz z ekspektatywą nabycia odrębnej własności lokalu na preferencyjnych warunkach, przewidzianą w art. 56 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, sprzed zmian wprowadzonych w 2010 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398, ze zm.). Sądy uznały, że zawarta między pozwanymi, bez zgody współuprawnionej powódki, umowa nabycia przez pozwanego tego lokalu, stanowiącego składnik majątku wspólnego byłych małżonków, naruszała bezwzględnie obowiązujący art. 199 k.c. i tym samym była nieważna zgodnie z art. 58 § 1 k.c.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniosła pozwana Agencja Mieszkaniowa, powołując się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. i wskazując - w obszernym uzasadnieniu - na konieczność dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c., art. 199 k.c. i art. 56 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych przez określenie granic, w jakich sąd jest uprawniony do badania sprawy i orzekania o nieważności umowy zawartej z naruszeniem tych przepisów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., powinien wskazać przepis prawa budzący poważne trudności interpretacyjne, szczegółowo je opisać,

przedstawiając ich zakres oraz różne możliwości rozwiązania albo wskazać rozbieżne orzeczenia sądów zapadłe w wyniku dokonania różnej wykładni przepisu i wykazać, że mimo tak poważnych wątpliwości interpretacyjnych lub rozbieżności w orzecznictwie, Sąd Najwyższy nie wypowiedział się jeszcze w tym przedmiocie (porównaj między innymi postanowienia z dnia 13 czerwca 2008 r. III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, niepubl.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżąca nie wykazała istnienia tej przesłanki przedsądu.

Nie istnieje bowiem potrzeba dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził już swój pogląd w danej kwestii we wcześniejszych orzeczeniach, a skarżący nie wykazał, że zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska. Taka sytuacja występuje w odniesieniu do kwestii wskazanych przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wskazał na to już Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 11 marca 2015 r. V CSK 472/14 i z dnia 7 maja 2015 r. V CSK 604/14 (niepubl.), odmawiając przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych, w których strona pozwana powołała się na takie same przesłanki wniosku o przyjęcie skarg do rozpoznania i takie same wątpliwości interpretacyjne przepisów prawa, jak w rozpoznawanej sprawie.

Podzielając stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w powyższych postanowieniach można więc wskazać, że kwestia przynależności do majątku wspólnego prawa do nabycia lokalu na warunkach przewidzianych w art. 56-58 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych wyjaśniona została między innymi w postanowieniach z dnia 21 czerwca 2013 r. I CSK 597/12, (niepubl.) i z dnia 4 kwietnia 2012 r. I CSK 8/12, (OSNC 2012/9/110) oraz we wcześniejszej uchwale z dnia 21 grudnia 2006 r. III CZP 131/06, (OSNC 2007/10/152) i postanowieniu z dnia 26 listopada 2009 r. III CZP 96/09, (niepubl.). Natomiast o nieważności, jako skutku rozporządzenia rzeczą wspólną bez zgody wszystkich współwłaścicieli, przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 stycznia 1989 r. III CZP 108/88

(OSNCP 1990/1/17 i między innymi w wyrokach z dnia 17 stycznia 2003 r. III CKN 1451/00 oraz z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 473/10 (niepubl.), a pogląd o możliwości stosowania w drodze analogii przepisów o współwłasności rzeczy do wspólności innych praw nie budzi wątpliwości. Wyjaśniona też została, między innymi w uzasadnieniu uchwały z dnia 14 marca 2014 r. III CZP 121/13 i w postanowieniu dnia 21 czerwca 2012 r. II CSK 506/11 (niepubl.) oraz cytowanych tam orzeczeniach, wątpliwość co do możliwości poszukiwania ochrony w drodze powództwa o ustalenie albo powództwa przewidzianego w art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Znaczenie art. 1036 k.c. ogranicza się zaś jedynie do rozporządzenia udziałem w przedmiocie należącym do majątku wspólnego, natomiast nie dotyczy skutków dokonania czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu tym majątkiem.

Pozostałe kwestie podniesione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie dotyczą wątpliwości interpretacyjnych przepisów prawa, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., lecz w istocie są wątpliwościami skarżącej co do prawidłowości zastosowania przez Sąd drugiej instancji określonych przepisów prawa w stanie faktycznym ustalonym w sprawie i jako takie nie mogą być skutecznym uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.